

UČINKOVITO SODNO VARSTVO V PRAVU EU

© Uradni list Republike Slovenije, 2015. Vse pravice pridržane.

Brez pisnega dovoljenja založnika je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki. Tako ravnanje je, razen v primerih iz 46. do 57. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

340.132

BERGER Škrk, Alenka

Učinkovito sodno varstvo v pravu EU / Alenka Berger Škrk. -
1. natis. - Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije, 2015

ISBN 978-961-204-583-8

280023808

URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE

dr. Alenka Berger Škrk

UČINKOVITO
SODNO VARSTVO
V PRAVU EU

Ljubljana 2015

KAZALO

Predgovor	11
1. UVOD	15
2. NAČELO UČINKOVITOSTI – RAZVOJ IN NJEGOV POMEN V PRAVU EU	19
2.1. NAČELO UČINKOVITOSTI ZNOTRAJ SISTEMA SODNEGA VARSTVA V PRAVU EU	19
2.1.1. Sistemi centraliziranega in decentraliziranega sodnega varstva	19
2.1.2. Sistem sodnega varstva v pravu EU	21
2.2. NAČELO UČINKOVITOSTI (<i>EFFET UTILE</i>) KOT SPLOŠNO NAČELO PRAVA EU	25
2.2.1. Prvo obdobje razvoja načela učinkovitosti	29
2.2.2. Drugo obdobje razvoja načela učinkovitosti	32
2.2.3. Tretje obdobje razvoja načela učinkovitosti	37
2.2.4. Novejša sodna praksa in razvoj načela učinkovitosti	42
3. PRAVICA DO UČINKOVITEGA SODNEGA VARSTVA	51
3.1. NAČELO UČINKOVITOSTI, NAČELO UČINKOVITEGA SODNEGA VARSTVA IN PRAVICA DO (UČINKOVITEGA) SODNEGA VARSTVA V PRAVU EU	51
3.2. PRAVICA DO UČINKOVITEGA SODNEGA VARSTVA V VEČPLASTNEM PRAVNEM REDU	57
3.2.1. Prvi odstavek 47. člena Listine EU in 13. člen EKČP – pravica do učinkovitega pravnega sredstva	58

3.2.2.	Drugi odstavek 47. člena Listine EU in 6. člen EKČP – pravica do sodnega varstva kot pravica do poštenega sojenja	64
3.2.3.	Tretji odstavek 47. člena Listine EU in 6. člen EKČP – pravna pomoč kot zagotavljanje pravice do dostopa do sodišča	74
3.2.4.	Razmerje določb Listine EU in EKČP	76
3.2.5.	Primerjava pravice do sodnega varstva z vidika nacionalnega in evropskega prava	79
3.2.6.	Prepletanje sistemov sodnega varstva pravice do (učinkovitega) sodnega varstva	84
3.2.7.	Pomen pristopa EU k EKČP	90
4.	SISTEM SODNEGA VARSTVA POSAMEZNIKA V PRAVU UNIJE	95
4.1.	SODNO VARSTVO V JAVNEM INTERESU	104
4.1.1.	Sodno varstvo v upravnih zadevah	104
4.1.1.1.	<i>Postopek predhodnega odločanja</i>	106
4.1.1.2.	<i>Tožba po 258. in 260. členu PDEU</i>	113
4.1.1.3.	<i>Tožba zaradi nedelovanja</i>	119
4.1.1.4.	<i>Učinkovito sodno varstvo in sektorski pristop</i>	122
4.1.2.	Sodno varstvo v kazenskih zadevah	129
4.1.2.1.	<i>Pomen sodnega varstva v kazenskih zadevah z vidika nacionalnega prava in prava EU</i>	129
4.1.2.2.	<i>Načelne pomanjkljivosti sodnega varstva v kazenskih zadevah</i>	134
4.1.2.3.	<i>Sodno varstvo v kazenskih zadevah in postopek predhodnega odločanja</i>	138
4.2.	SODNO VARSTVO V ZASEBNEM INTERESU (<i>PRIVATE LAW REMEDIES</i>)	140
4.2.1.	Postopek predhodnega odločanja	144
4.2.2.	Postopki uveljavljanja odškodninskih zahtevkov zaradi kršitve prava Unije	150
4.2.2.1.	<i>Uveljavljanje odškodninskega zahtevka zoper državo članico</i>	150

4.2.2.1.1.	ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST DRŽAVE IN SODNO VARSTVO V ZASEBNEM INTERESU . . .	150
4.2.2.1.2.	DOKAZOVANJE ODŠKODNINSKE ODGOVORNOSTI DRŽAVE Z VIDIKA POSAMEZNIKA	153
4.2.2.1.3.	UČINEK IN POMEN »OBSODILNE SODBE« TER VIŠINA ODŠKODNINE	158
4.2.2.1.4.	ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST DRŽAVE ZA NEPRAVILNO DELO SODNIKA PRI UPORABI PRAVA EU	163
4.2.2.2.	<i>Uveljavljanje odškodninskega zahtevka v horizontalnih razmerjih</i>	166
4.2.2.3.	<i>Uveljavljanje odškodninskega zahtevka zoper Unijo</i>	173
4.2.2.3.1.	KONCEPT IN POGOJI	173
4.2.2.3.2.	DOKAZOVANJE ELEMENTOV ODŠKODNINSKE OBVEZNOSTI UNIJE	179
4.2.3.	Drugi relevantni vidiki in pomanjkljivosti unijskega sodnega varstva v zasebnem interesu	187
4.2.3.1.	<i>Direktive in horizontalna razmerja</i>	187
4.2.3.2.	<i>Načelo iura novit curia in uporaba prava EU ex officio v horizontalnih razmerjih</i>	194
4.3.	USTAVNOSODNO VARSTVO	201
4.3.1.	Mehanizmi unijskega ustavnosodnega varstva posameznika	201
4.3.2.1.	<i>Vloga ničnostne tožbe z vidika ustavnosodnega varstva posameznika</i>	204
4.3.2.2.	<i>Ničnostna tožba in pogoji za njeno vložitev s strani nepriviligiranih tožnikov</i>	210
4.3.2.3.	<i>Še druge relevantne ovire nepriviligiranih tožnikov</i>	216
4.3.2.	Ustavnosodno varstvo in ugovor <i>exceptio illegalis</i>	220
4.3.3.	Tožba zaradi nedelovanja	222
4.3.4.	Varstvo temeljnih pravic na ravni EU	225
5.	ANALIZA UČINKOVITOSTI SODNEGA VARSTVA EU Z VIDIKA POLOŽAJA POSAMEZNIKA	235
5.1.	PREPOVED ZANIKANJA SODNEGA VARSTVA POSAMEZNIKU (<i>DENIAL OF JUSTICE</i>) IN PRAVO EU	235

5.2.	IZBIRA USTREZNEGA SODNEGA POSTOPKA	237
5.3.	POMEN PRAVNE PODLAGE VAROVANE PRAVICE IN OBLIKE PRAVNIH AKTOV EU	244
5.4.	POMEN NEPOSREDNEGA UČINKA ZA UČINKOVITO SODNO VARSTVO POSAMEZNIKA	246
5.5.	PROCESNE PREDPOSTAVKE ZA DOPUSTNOST RELEVANTNIH POSTOPKOV PRED SODIŠČEM EU IN SPLOŠNIM SODIŠČEM	250
5.5.1.	Zatrjevane kršitve oziroma predlog za razlago	250
5.5.2.	Izpodbijani akt oziroma razlaga spornega akta	251
5.5.3.	Procesna legitimacija, pravni interes in druge relevantne procesne predpostavke	253
5.5.4.	Roki	256
5.6.	DISKRECIJA NACIONALNIH SODIŠČ PRI POSTOPKU PREDHODNEGA ODLOČANJA	259
5.7.	VLOGA STRANK IN DOKAZNEGA POSTOPKA PRED SODIŠČEM EU	266
5.8.	DOPUSTNOST STRANSKE UDELEŽBE (INTERVENCIJE)	269
5.9.	ZASTOPANJE STRANK, STROŠKI POSTOPKA IN BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ	271
5.10.	VPRAŠANJE ZAMUDNIH OBRESTI IN IZVRŠLJIVOSTI SODNIH ODLOČB	274
5.11.	JEZIK IN HITROST ODLOČANJA	277
5.12.	UČINKOVITOST ZAČASNIH ODREDB	281
5.13.	OMEJENA SODNA PRISTOJNOST IN UČINKI SODNIH ODLOČB	286
5.14.	POSEBEJ O ČASOVNEM UČINKU SODNIH ODLOČB EU IN SPOŠTOVANJE NAČELA <i>RES IUDICATA</i>	289
5.15.	KONČNI POMEN OBRAVNAVANIH POSTOPKOV IN REALIZACIJA SODNIH ODLOČB Z VIDIKA PRAVNEGA POLOŽAJA POSAMEZNIKA	293

6. SKLEPNO	299
Summary	305
Osnovna literatura in sodna praksa	307
Sistemska dela, monografije in komentarji	307
Članki	313
Sodna praksa	327
<i>Sodišče EU</i>	327
<i>Splošno sodišče EU</i>	337
<i>Evropsko sodišče za človekove pravice</i>	339
<i>Ustavno sodišče RS</i>	339
<i>Vrhovno sodišče RS</i>	340
Stvarno kazalo	341